

BENESTAR

PORTAVEUS D'UN COL·LECTIU
Yolanda Espinosa, Carolina Mir i Francesc Urgell són autogestors. FRANCESC MELCION

Capacitats per governar-se

Els discapacitats intel·lectuals potencien la figura de l'autogestor per sentir-se ciutadans més actius

JOAN SERRA
BARCELONA

“Pel fet de tenir una discapacitat no m’han de dir sempre què he de fer. I si m’equivoco, ja m’aixecaré”. Carolina Mir s’explica amb vehemència i sentit comú. Té 33 anys, treballa com a administrativa en una fundació de Mataró que gestiona un hotel d’entitats, és castellera i està molt implicada en la vida social de la seva ciutat. Comparteix pis amb els seus pares i és una de les representants del moviment d’autogestors a Catalunya. Va presentar-se a les primeres eleccions que el col·lectiu de discapacitats intel·lectuals va convocar per escollir els seus representants en les entitats que els agrupen. La trobada per elegir els portaveus, convocada aquest mes a Lleida amb el suport de la federació Dincat i la Fundació Aspros, va servir per visualitzar les reclamacions dels discapacitats intel·lectuals: volen participar més en la vida política i pública. Reclamen, en definitiva, sentir-se ciutadans més actius.

La figura de l’autogestor sintetitza aquesta voluntat de ser útils, d’eliminar les barreres que encara els impedeixen ser ciutadans amb plenitud, amb els mateixos drets i deures. El moviment de l’autogestió pretén retornar la veu a aques-

tes persones perquè gaudeixin de les mateixes oportunitats que la resta de ciutadans. A Catalunya hi ha 19 grups d’autogestors –12 ubicats a Barcelona, tres a Girona, dos a Lleida i dos a Tarragona–, que agrupen 167 ciutadans amb discapacitat intel·lectual i 28 persones de suport. En la trobada de Lleida, amb el lema *La unió fa la força*, els representants del col·lectiu van concloure que les retallades estan contribuint a la vulneració i pèrdua dels seus drets, i van reclamar a la societat que canviï la mirada sobre els discapacitats intel·lectuals. Les sessions estan pensades per poder posar en comú les inquietuds del col·lectiu i plantejar com poden intervenir en els debats públics que els interpel·len com a ciutadans.

Eliminar barreres

Els primers grups d’autogestors es van crear a finals dels anys 90. La Fundació El Maresme en té un des del 2004. Va sorgir en les assemblees que es feien en el marc del programa de suport a la llar: els usuaris van expressar la necessitat de tenir veu pròpia en les decisions quotidianes a mesura que guanyaven independència a les seves vides. Francesc Urgell és un d’aquests autogestors sorgits de l’entitat del Maresme. Té 50 anys i treballa de jardiner des de fa més d’una dècada al Cen-

Voluntat
“Som capaços de fer coses, però encara lluitem contra els prejudicis”, exposa Mir

Esforç
“Aixecar-te cada dia és una lluita. Però jo vull lluitar”, diu Espinosa

tre Especial d’Ocupació (CEO) del Maresme. Viu sol en un pis de propietat, en el qual rep l’ajuda del programa de suport a l’autonomia en la pròpia llar. “Volem ser més actius a la societat i implicar-nos en la defensa dels nostres drets. Si lluites, pots aconseguir el que vulguis”, apunta Urgell, que també ha treballat en l’empresa ordinària. Yolanda Espinosa, de 42 anys, ha seguit una trajectòria paral·lela a les dels companys de la Fundació El Maresme. Assumeix tasques administra-

Un moviment per exigir un tracte d’adult

Les arrels de l’autogestió en l’àmbit de la discapacitat intel·lectual són profundes: es remunten a finals de la dècada dels anys 60 a Suècia i els Estats Units. L’any 1982, en la vuitena edició del Congrés Mundial de la Lliga Internacional de Societats amb Discapacitat Mental, celebrat a Nairobi, un grup de ciutadans amb discapacitat intel·lectual van participar en el congrés van instar els organitzadors de la cimera a incloure aquest col·lectiu en àmbits d’organització i presa de decisions, i exigien un tracte d’adult i el reconeixement de les seves capacitats.

tives i de menjador a l’entitat. Viu en parella des de fa anys i també és voluntària d’una associació que acosta la cultura a les persones amb discapacitat. “Aixecar-te cada dia és una lluita. Però jo vull lluitar”, afirma Espinosa, que també participa en el programa de suport a la llar, que permet que els usuaris de l’entitat puguin disposar de certa autonomia. “Som capaços de fer coses, però encara lluitem contra els prejudicis. He conegut molta gent i quan he dit que tenia una discapacitat, alguns s’han allunyat”, assegura Mir. “Em sorprèn com ens veuen. Jo visc amb els meus pares i parlem sovint de política, tenim els nostres debats. Simplement, volem ser ciutadans”, subratlla.

Mireia Martín, persona de suport del grup d’autogestors de la Fundació El Maresme, exposa l’essència d’aquesta figura. “L’autogestor ha d’acabar sent una figura incòmoda per a l’entitat, perquè ha de plantejar dubtes sobre com treballem els professionals i què hem de canviar”, exposa Martín. Al marge de celebrar a Lleida les primeres eleccions del moviment d’autogestors, el col·lectiu va posar el punt de mira en la revolució pendent: “La societat encara es fixa en les nostres discapacitats, en comptes de fer-ho en les nostres capacitats”. Reclamen tenir capacitat per governar-se. ■